

Розповідь про царя Шахріяра (адаптована арабська казка)

Автор Невідомий

Жив-був колись злий і жорстокий цар Шахріяр. Він щодня брав собі нову дружину, а на ранок вбивав її. Батьки і матері ховали від царя Шахріяра своїх дочок і тікали з ними в інші землі.

Скоро у всьому місті залишилася тільки одна дівчина – дочка візиря, головної поради пануючи, – Шахразада.

Сумний пішов візир з царського палацу і повернувся до себе додому, гірко плакавши. Шахразада побачила, що він чимось засмучений, і запитала:

– Про батечко, яке у тебе горе? Можливо, я можу допомогти тобі?

Довго не хотів візир відкрити Шахразаді причину свого горя, але нарешті розповів їй все. Вислухавши свого батька, Шахразада подумала і сказала:

– Не горюй! Відведи мене завтра уранці до Шахріяру і не турбуйся – я залишуся жива і неушкоджена. А якщо вдасться те, що я задумала, я врятую не тільки себе, але і всіх дівчат, яких цар Шахріяр не встиг ще убити.

Скільки не прохав візир Шахразаду, вона стояла на своєму, і йому довелося погодитися.

А у Шахразади була маленька сестра – Дуньязада. Шахразада пішла до неї і сказала:

– Коли мене приведуть до царя, я попрошу у нього дозволу дослати за тобою, щоб нам востаннє побути разом. А ти, коли прийдеш і побачиш, що паную нудно, скажи: "Про сестричка, розкажи нам казку, щоб цареві стало веселіше". І я розповім вам казку. У цьому і буде наш порятунок.

А Шахразада була дівчина розумна і утворена. Вона прочитала багато стародавніх книг, оповідей і повістей. І не було у всьому світі людини, яка знала б більше казок, чим Шахразада, дочка візиря пануючи Шахріяра.

На інший день візир відвів Шахразаду в палац і попрощався з нею, обливаючись сльозами. Він не сподівався більше побачити її живою.

Шахразаду привели до царя, і вони повечеряли разом, а потім Шахразада раптом почала гірко плакати.

– Що з тобою? —спросил її цар.

– Про цар, – сказала Шахразада, – у мене є маленька сестра. Я хочу подивитися на неї ще раз перед смертю. Дозволь мені послати за нею, і хай вона посидить з нами.

– Роби як знаєш, – сказав цар і велів привести Дуньязаду.

Дуньязада прийшла і сіла на подушку біля сестри. Вона вже знала, що задумала Шахразада, але їй все-таки було дуже страшно.

А цар Шахріяр ночами не міг спати. Коли наступила північ, Дуньязада відмітила,

що цар не може заснути, і сказала Шахразаде:

- Про сестричка, розкажи нам казку. Можливо, нашому цареві стане веселіше і ніч здасться йому не такою довгою.

— Охоче, якщо цар накаже мені, - сказала Шахразада. Цар сказав:

- Розповідай, та дивися, щоб казка була цікава. І Шахразада почала розповідати.

Цар до того заслуховував

що не відмітив, як стало світати. А Шахразада якраз дійшла до найцікавішого місця. Побачивши, що сходить сонце, вона замовкла, і Дуньязада запитала її:

- Ну, а далі що було, сестричка?

- Далі я розповім вам увечері, якщо тільки цар не велить мене страчувати, - сказала Шахразада.

Цареві дуже хотілося почути продовження казки, і він подумав: "Хай докаже увечері, а завтра я її страчую".

Вранці візир прийшов до царя ні живий ні мертвий від страху. Шахразада зустріла його, весела і задоволена, і сказала:

- Бачиш, батько, наш цар пощадив мене. Я почала розповідати йому казку, і вона так сподобалася цареві, що він дозволив мені доказати її сьогодні увечері.

Обрадуваний візир увійшов до царя, і вони стали займатися справами держави. Але цар був розсіяний - він не міг дочекатися вечора, щоб дослухати казку.

Як тільки стемніло, він покликав Шахразаду і велів їй розповідати далі. Опівночі вона кінчила казку.

Цар зітхнув і сказав:

- Жалко, що вже кінець. Адже до ранку ще довго.

- Про цар, - сказала Шахразада, - куди годиться ця казка порівняно з тією, яку я б розповіла тобі, якби ти мені дозволив!

- Розповідай скоріше! - вигукнув цар, і Шахразада почала нову казку.

А коли наступив ранок, вона знову зупинилася на найцікавішому місці.

Цар вже і не думав страчувати Шахразаду. Йому не терпілося дослухати казку до кінця.

Так було і на іншу, і на третю ніч. Тисячу ночей, майже три роки, розповідала Шахразада паную Шахріяру свої чудові казки. А коли наступила тисяча перша ніч і вона закінчила останню розповідь, цар сказав їй:

- Про Шахразада, я звик до тебе і не страчую тебе, хоч би ти не знала більше жодної казки. Не треба мені нових дружин, жодна дівчина на світі не порівняється з тобою.